

Sygn. akt I C 210/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2023 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Piotr Szutenberg

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Gajlun

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2023 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. J. (1)

przeciwko (...) W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

oddala powództwo;

zasądza od powoda M. J. (1) na rzecz pozwanego (...)

(...) kwotę 1.817 zł (tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 210/23

UZASADNIENIE

Stanowiska stron

Pozwem z 16 lutego 2023 r. powód M. J. (1) wniósł o pozbawienie w całości wykonalności nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z 20 sierpnia 2010 r. wydanego przez Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt (...) oraz zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 12 listopada 2014 r., którym nadano klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego (...), na który przeszło uprawnienie (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu stanowiska powód wskazał, że w dniu 8 lutego 2023 r. powziął informację o zajęciu jego konta bankowego, które dokonane zostało w sprawie egzekucyjnej o sygn. akt (...) prowadzonej przez Komornika Sądowego M. J. (2). Powód podniósł, że postępowanie w tej sprawie pozwany wszczął na podstawie kwestionowanego tytułu wykonawczego, pomimo tego, że nakaz zapłaty został w całości wstrzymany co do swojej wykonalności, a następnie z urzędu w całości uchylony. Powód wskazał, że powództwo poprzednika prawnego wierzyciela zostało prawomocnie oddalone wyrokiem tutejszego Sądu z 29 listopada 2021 r. w sprawie (...).

(pozew k. 4-8)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa jako bezzasadnego oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska pozwany podniósł

argumenty nie związane z przedmiotem postępowania, a odnoszące się do kwestii przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym.

(odpowiedź na pozew k. 83-84)

W piśmie procesowym z 17 maja 2023 r. powód wskazał, że pozwany (...) nie był stroną postępowania sądowego, w którym doszło do prawomocnego uchylecia w całości nakazu zapłaty, z tego też powodu powództwo jest konieczne i zasadne.

(pismo procesowe powoda, k. 97-98)

Stan faktyczny

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z 20 sierpnia 2010 r. wydanym przez Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku w sprawie(...)nakazano powodowi M. J. (1) zapłatę na rzecz (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w K. kwoty 6.249,81 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 5.222,35 zł od dnia 28 lipca 2010 r. do dnia zapłaty, kwoty 63 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwoty 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(**dowód:** odpis nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z 20 sierpnia 2010 r., k. 32)

Postanowieniem z 12 listopada 2014 r. w sprawie (...) Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku nadał powyższemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego (...), na który przeszło uprawnienie (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K..

(**dowód:** odpis postanowienia z 12 listopada 2014 r., k. 33-35)

Postanowieniem z 28 stycznia 2021 r., wydanym na skutek wniosku powoda M. J. (1) o przywrócenie terminu do złożenia zarzutów od nakazu zapłaty, Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wstrzymał wykonanie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu (...).

(**dowód:** postanowienie z 28 stycznia 2021 r. k. 36)

Postanowieniem z 25 marca 2021 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku w sprawie(...) uchylił z urzędu w całości nakaz w postępowaniu nakazowym z 20 sierpnia 2010 r.

(**dowód:** postanowienie z 25 marca 2021 r., k. 37-38)

Wyrokiem z 29 listopada 2021 r. w sprawie(...) Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku oddalił powództwo (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. przeciwko M. J. (1) o zapłatę. Wyrok uprawomocnił się w dniu 7 grudnia 2021 r.

(**dowód:** wyrok z 29 listopada 2021 r., k. 65)

Pozwany (...) wnioskiem z 2 grudnia 2022 r. wszczął przeciwko powodowi M. J. (1) przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku M. J. (2) pod sygn. akt (...) postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z 20 sierpnia 2010 r. wydanego w sprawie sygn. akt (...) oraz zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego na mocy postanowienia Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z 12 listopada 2014 r.

(**dowody:** zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, k. 15-17; karta rozliczeniowa, k. 79)

Postanowieniem z 27 kwietnia 2023 r. Komornik Sądowy M. J. (2) umorzył powyższe postępowanie egzekucyjne, obciążając jego kosztami w całości wierzyciela.

(**dowód:** postanowienie Komornika Sądowego z 27 kwietnia 2023 r. k. 99-100)

Ocena dowodów

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów urzędowych zgromadzonych w aktach sprawy, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, jak też nie budziła wątpliwości Sądu.

Postanowieniem z 25 września 2023 r. na podstawie art. 235(2) § 1 pkt 6 k.p.c. Sąd pominął wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z dokumentów z akt sprawy (...) w zakresie w jakim dokumenty te nie zostały przedłożone przez powoda do akt sprawy. Zgodnie z art. 187 § 2 pkt 4 k.p.c. oraz art. 250 § 1 zd. 2 k.p.c. warunkiem formalnym wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentów urzędowych znajdujących się w aktach innych postępowań sądowych jest uprawdopodobnieniem, że strona nie jest w stanie samodzielnie ich uzyskać. Powód, mimo zobowiązania w tym przedmiocie, nie uprawdopodobnił powyższej okoliczności, zaś jako strona wymienionych postępowań miał dostęp do wnioskowanych dokumentów, co uzasadniało pominięcie wniosku dowodowego w zakresie, w jakim powód nie przedłożył ich samodzielnie do akt sprawy.

Ocena prawna

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Art. 840 § 1 k.p.c. określa zamknięty katalog podstaw, w oparciu o które dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenia. Powództwo opozycyjne zmierza do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności zapewniając dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją. W doktrynie wskazuje się, że w sytuacji, gdy tytuł korzysta z powagi rzeczy osądzonej (tytułem egzekucyjnym jest prawomocne orzeczenie sądu lub referendarza sądowego), podstawą powództwa może być zdarzenie wymienione w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., które nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego albo po zamknięciu rozprawy, po której wydano tytuł egzekucyjny, na skutek którego zobowiązanie objęte tytułem wygasło. Są to wszelkie zdarzenia wywołujące taki skutek na gruncie prawa cywilnego materialnego (np. spełnienie świadczenia, potrącenie, odnowienie, przyjęcie innego świadczenia przez wierzyciela w zamian za objęte tytułem, niemożność świadczenia, zwolnienie z długu), jak też wszelkie zdarzenia, które na gruncie prawa cywilnego powodują, że zobowiązanie objęte tytułem nie może być egzekwowane (np. odroczenie terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty oraz przedawnienie) (por. A. Adamczuk [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Art. 478-1217, wyd. IV, red. M. Manowska, Warszawa 2021, art. 840).

W niniejszej sprawie powód domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności powołując się na fakt, iż w związku ze złożonymi przez niego zarzutami od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku najpierw wstrzymał wykonanie powyższego nakazu zapłaty, następnie uchylił go z urzędu w całości w oparciu o regulację art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, a ostatecznie prawomocnie oddalił powództwo przeciwko powodowi.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że utrata mocy nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nie stanowi zdarzenia o charakterze materialnoprawnym w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i nie uzasadnia pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Powództwo przeciwegzekucyjne umożliwia dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją, zaś uchybienia formalne popełnione przez sąd w toku postępowania co do nadania klauzuli wykonalności dłużnik może zwalczać w drodze zażalenia (uchwała Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 1985 r., III CZP 14/85, OSNC 1985/12/192). W sprawie nie zachodziła zatem żadna z wymienionych w art. 840 § 1 k.p.c. przesłanek, które uzasadniałyby uwzględnienie powództwa.

Niezależnie od powyższego w orzecznictwie podnosi się, że powództwo przeciwegzekucyjne skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego może być skutecznie wniesione tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2014 r. II CSK 679/13, LEX nr 1475081; wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 14 maja 2010 r., II CSK 592/09, LEX nr 677750). W okolicznościach niniejszej sprawy pozwany już w chwili wniesienia pozwu nie posiadał realnej możliwości wykonania tytułu wykonawczego, mimo faktycznego posiadania odpisu tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. W postępowaniu egzekucyjnym wszczętym przez pozwanego zastosowanie znajdował bowiem art. 824 § 1 pkt 5 k.p.c., zgodnie z którym organ egzekucyjny ma obowiązek umorzyć postępowanie w całości lub części z urzędu jeżeli prawomocnym orzeczeniem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności albo orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności, zostało uchylone lub utraciło moc. Taka też sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, bowiem tytuł egzekucyjny został uchylony, zaś komornik sądowy z urzędu umorzył postępowanie prowadzone przeciwko powodowi, obciążając jego kosztami wierzyciela. Bez znaczenia pozostawał przy tym fakt, że pozwany nie był stroną postępowania w którym doszło do uchylenia nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym oraz prawomocnego oddalenia powództwa. Pozwany nabył wierzycelność stwierdzoną tytułem egzekucyjnym i uzyskał na swoją rzecz klauzulę wykonalności z przejściem uprawnień, zatem uchylenie tytułu egzekucyjnego odnosiło wobec niego bezpośredni skutek.

Reasumując, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem w sprawie nie zachodziły przesłanki pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności z art. 840 § 1 k.p.c., a nadto wierzyciel, mimo posiadania odpisu nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, nie miał potencjalnej możliwości wykonania tytułu wykonawczego z uwagi na unormowanie art. 824 § 1 pkt 5 k.p.c.

Koszty postępowania

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. zasądzając od powoda jako przegrywającego postępowanie w całości, na rzecz pozwanego kwotę 1.817 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. Na koszty postępowania składało się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone na kwotę 1.800 zł na podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kwota 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

ZARZĄDZENIE

(...);

(...)

(...)